

UiO : Universitetet i Oslo

**Margaret Louise Fotland og Joakim Dyrnes, Avdeling for forskningsadministrasjonen,
UiO**

Datahåndteringsplan – et prosjekt på UiO

Åpen vitenskap

Åpen tilgang
til
vitenskapelig
publikasjoner

Åpne
data

Åpen
kildekode

Åpen
metodologi

Åpen
fagfelle vurdering

Åpne
læringsressurser

«FAIR data is not equal to open data: data can be FAIR, but not open or open but not FAIR, which implies that there is a measure for both openness and FAIRness. FAIR concerns managing and sharing data in a way that optimises its structure, interoperability and usability. Furthermore, FAIR enhances the sharing of data in a way that is useful (as opposed to just uploading data on the internet). Somewhat relatedly, Open Data is about accessibility and reusability of data.» Sarah Jones, DCC, Good data management, Stockholm, 3. oktober 2018

Forskningsdata som for eksempel sensitive data kan være FAIR uten å være åpne som i definisjonen for åpne data.

Men FAIR er helt nødvendig for at åpen skal ha en effekt.

Altså: det er ikke egentlig noe poeng å gjøre forskningsdata åpent tilgjengelig hvis man ikke har FAIR, for da vil ikke forskningsdataene kunne brukes allikevel.

(Alexander Refsum Jensenius, UiO)

UiO : Universitetet i Oslo

- Mandat og arbeidsgruppe opprettet h 2014
- Etter kartlegging og innspill fra arbeidsgruppen ble en rapport ferdigstilt i mai 2015.

«Dataeksplosjonen – en stor utfordring, og en gedigen mulighet!»

https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/fa/forskningsdata/2015-10.05_nettsider.pdf

- Gruppen ønsket at rapporten skulle på enkel måte vise utfordringer, muligheter, begrepsavklaringer, behov og løsninger for deling og lagring av forskningsdata ved UiO

På bakgrunn av dette ble det foreslått:

- politikk og retningslinjer
- forslag til videre arbeid ved UiO

UiOs politikk og retningslinjer

Vedtatt 30. november 2017(rektoratet)

UiOs politikk følger "åpen som standard"-prinsippet når det gjelder tilgang til forskningsdata.

UiO skal bidra til at forskningsdata i utgangspunktet skal gjøres åpent tilgjengelig, men at det gjøres unntak for data som ikke kan eller bør gjøres tilgjengelig.

UiO ønsker å forvalte forskningsdata etter internasjonale standarder, som [FAIR-prinsippene](#) og gjennom dette støtte utviklingen av et globalt forskningssamfunn hvor forskningsdata deles bredt.

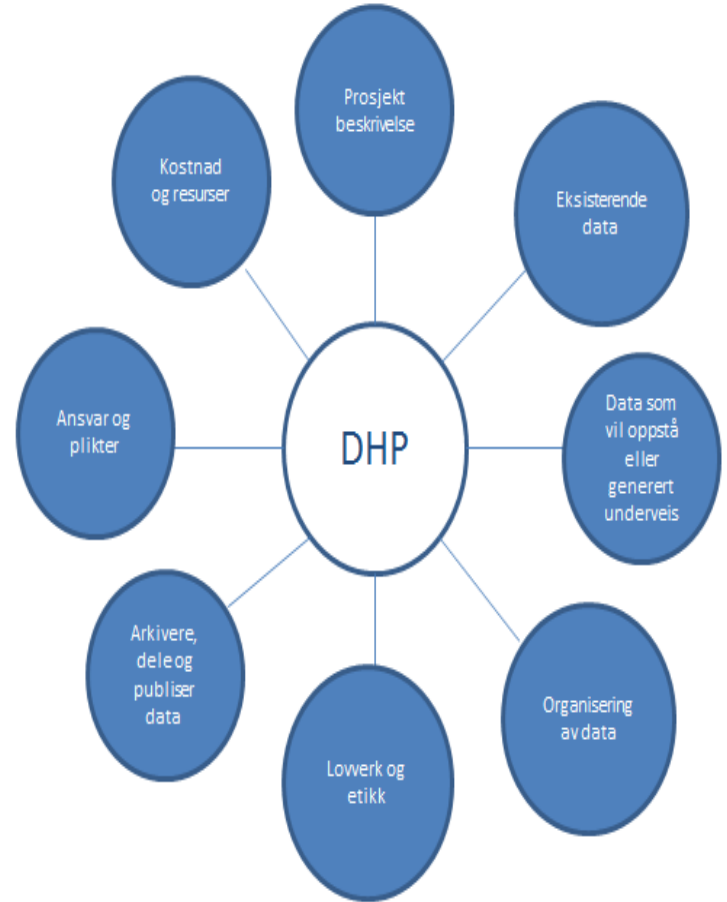
UiO vil legge til rette for at ansatte og studenter enklest mulig skal kunne følge det til enhver tid gjeldende regelverk.

7 Retningslinjer

1. Forskningsdata skal gjøres åpent tilgjengelig for videre bruk
2. **Forskningsdata skal utstyres med en datahåndteringsplan**
3. Forskningsdata skal ha metadata
4. Forskningsdata skal arkiveres på en forsvarlig måte
5. Forskningsdata skal utstyres med lisenser for tilgang, gjenbruk og videredistribusjon
6. Forskningsdata bør gjøres tilgjengelig på et tidlig tidspunkt
7. Forskningsdata bør gjøres fritt tilgjengelig, men reelle kostnader til distribusjon bør dekkes

Datahåndteringsplan

- En datahåndteringsplan er et dokument som beskriver hvordan forskningsdataene skal håndteres fra start til slutt.
- En datahåndteringsplan er et levende dokument, man skal kunne revidere og oppdatere planen etter hvert som forskningen utvikler seg.

Tekniske maler som kan brukes:

NSDs [Data Management Plan](#)

Sigma2s [EasyDmp](#)

DCCs [DMPonline](#)

Prosjekt datahåndteringsplan (DHP)

Hvorfor?

- UiO krever at det skal lages en datahåndteringsplan
- Det kreves av de store finansiørene
- Lovverk som blant annet personopplysningsloven og helseforskningsloven krever en plan for datahåndtering

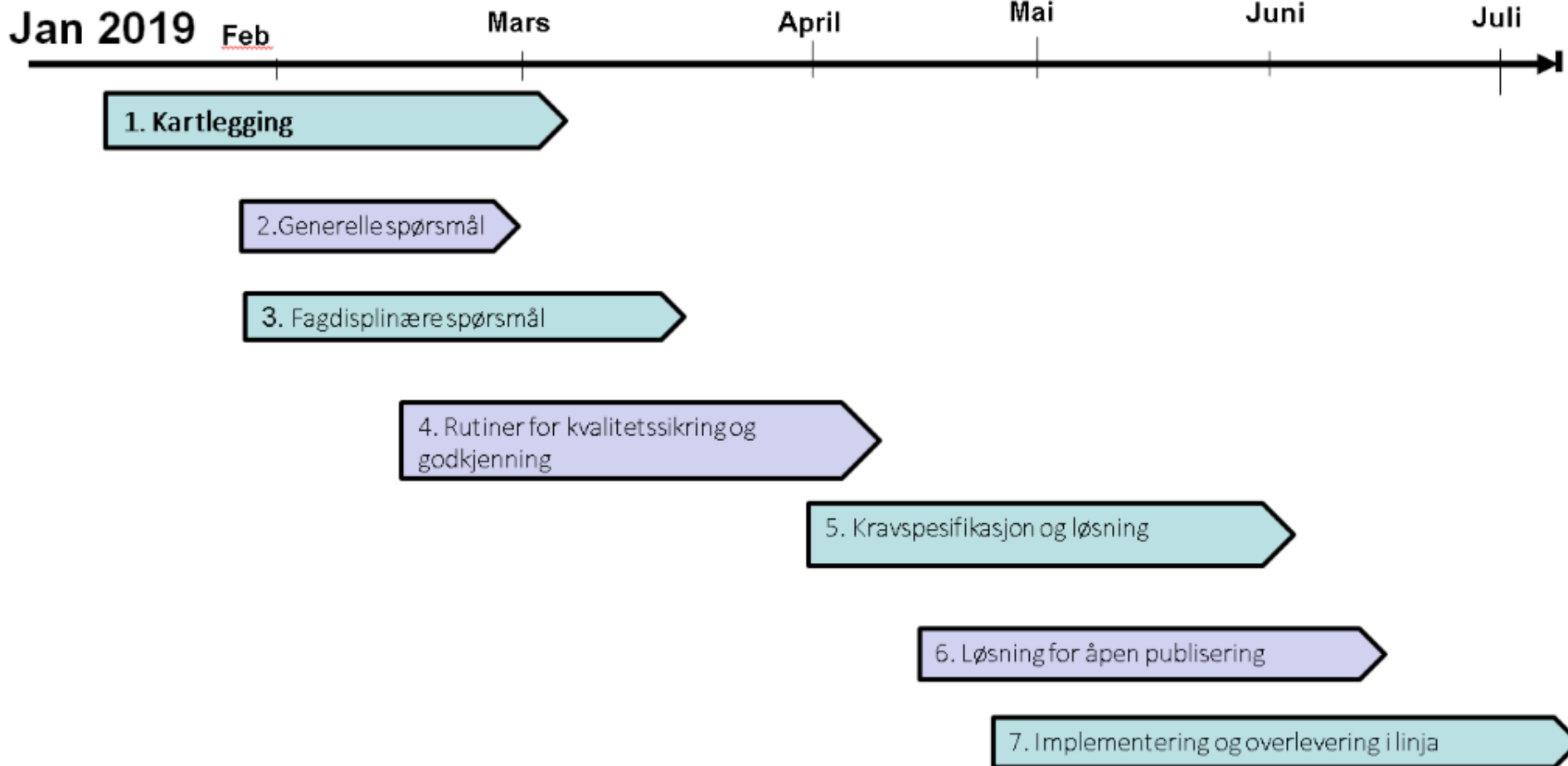
Mandat for prosjektet

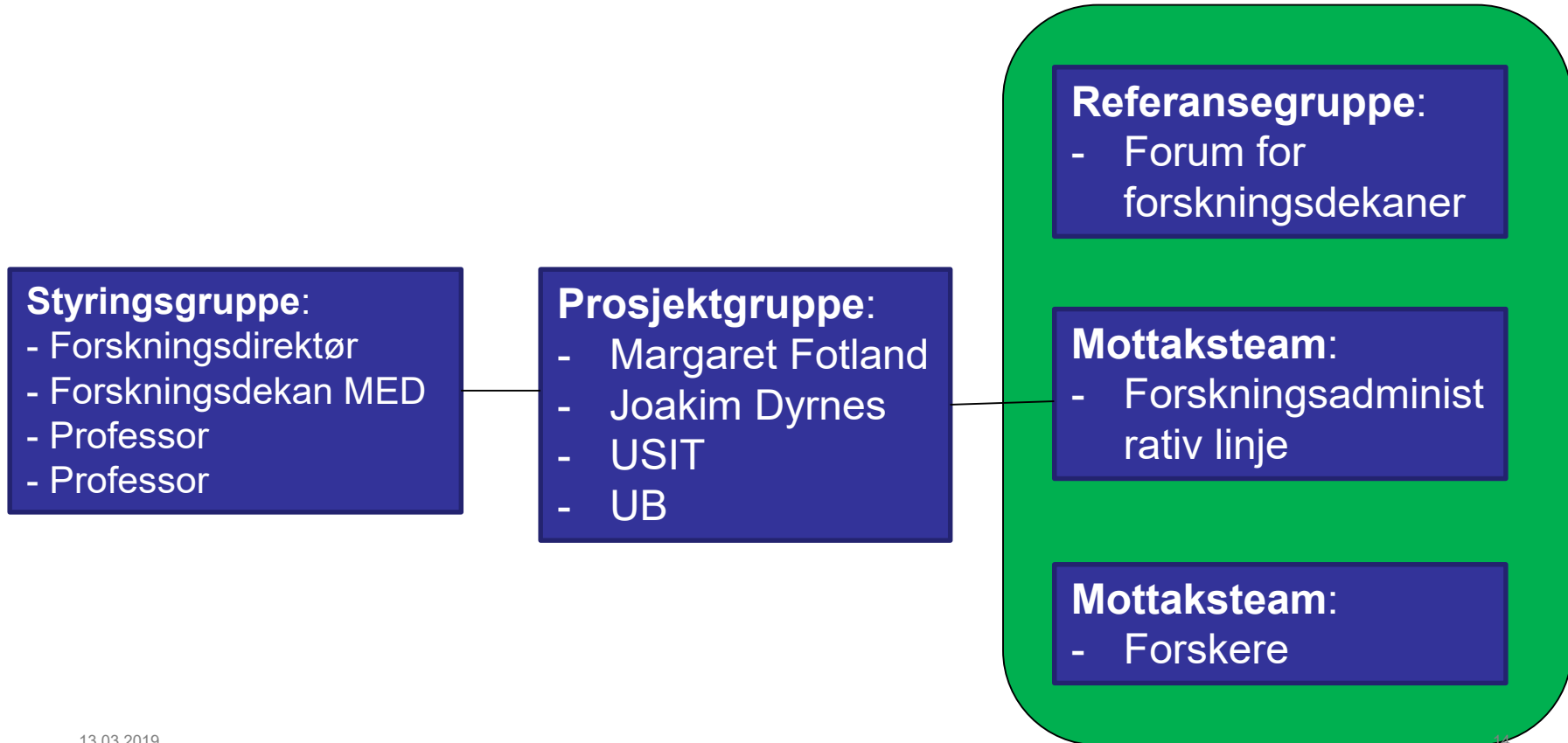
Mål for prosjektet

- Enklest mulig å oppnå FAIR-prinsippene
 - En digital DHP-mal som hjelper forskerne å fylle ut riktig
 - En DHP som innfrir krav til finansierer
 - En DHP som tar hensyn til fagdisiplin
 - Gode rutiner for godkjenning av DHP
-
- **BEDRE OG MER TRANSPARENT FORSKNING!**

Overordnet tidsplan

Organisering av prosjektet

Kontakt:

research-data@uio.no

Nettsider:

<https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/fa/forskningsdata/index.html>

Kompetansegruppen for forskningsdata:

<https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/fa/forskningsdata/index.html>